

Sdružení pro stavebněhistorický průzkum

pořádá ve spolupráci s

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ

**Národním památkovým ústavem,
územním odborným pracovištěm v Josefově**

11. specializovanou konferenci stavebněhistorického průzkumu

OPEVNĚNÍ

Žaclěř, přednáškový sál Kulturního domu, 12. - 15. června 2012

Téma a cíl konference:

Zřízení opevnění bylo od pravěku až do poloviny 20. století jedním ze způsobů prevence před agresí nepřátel, ať byli útočníky urození či neurození sousedé, nespokojení poddaní či političtí protivníci. Budovatel fortifikace tak demonstroval nejen svou vůli k obraně, ale i skutečnost, že je obrany schopen. Podoby opevnění se v průběhu doby postupně měnily, některé principy však platily trvale a řada opevňovacích prvků se objevovala opakovaně v různých časových obdobích. Fortifikační objekty měly i další funkce, v době míru často zcela odlišné.

Středověké a raně novověké opevnění trvalého charakteru doprovázelo některé druhy osídlení – hradiště, panovnická a šlechtická sídla, města. Na začátku novověku se pak objevují jednoúčelové fortifikační objekty – pevnosti, které se až do konce vývoje opevňovacího stavitelství stávají prakticky jediným typem fortifikační stavby. Svěbytným oborem stavitelství se na počátku novověku stala architektura militaris, upozorňující pomocí fortifikačních motivů a masivností stavby na mohovitost a postavení nebo společenské nároky svého budovatele. Z jednotlivých typů fortifikací se postupně staly také významné architektonické, urbanistické a krajinnotvorné komponenty.

Návrh a stavba opevnění vyžadovaly značné technické znalosti, většinou se jednalo o náročný inženýrský úkol, k jehož uskutečnění bývali povoláváni nejzdatnější soudobí stavitelé a architekti. Zajímavé je, že zatímco stavbu středověkého hradu dokázal zorganizovat a financovat majitel téměř každého panství, v 16. století již mohli ke stavbě funkčního opevnění přikročit jen nejbohatší šlechtici a od 2. poloviny 17. století pouze panovník.

Tématem konference je poznání vývoje fortifikací jako celku i jejich jednotlivých částí v závislosti na době a prostředí, v němž vznikaly. Přivítány proto budou syntetické příspěvky věnované vývoji jednotlivých typů fortifikací i jejich částí od opevnění feudálních sídel, středověkých a raně novověkých měst přes barokní pevnosti a polní opevnění až po moderní dělostřelecká opevnění z první poloviny 20. století nebo i úkryty z jeho druhé poloviny. Konference by měla přinést nové poznatky jak z hlediska poznávání technického vývoje fortifikačních systémů, tak z hlediska jejich architektonické podoby v závislosti na daném prostředí a požadovaných normách jak v domácím, tak celoevropském kontextu. Neměla by být opomenuta ani otázka různorodého využití dílčích fortifikačních prvků v době míru, vítány budou i příspěvky věnované dobovým technickým normám.

Organizační informace:

Konference se bude konat v Kulturním domě v Žaclěři ve dnech 12. – 15. 6. 2012. Závaznou přihlášku k účasti na konferenci, přihlášení příspěvku a formulář k objednání ubytování lze stáhnout na webu SpSHP www.svornik.cz. Podrobný program konference bude zveřejněn 15. května 2012.

Konferenční poplatek:

Poplatek činí 1700,- Kč (studenti 850,- Kč), jednodenní účast 700,- Kč. Poplatek zahrnuje účast na konferenci, konferenční materiály, občerstvení, poplatky během exkurze. Poplatek nezahrnuje ubytování, stravování a dopravu na konferenci.

Stravování:

Obědy a večere zajistí pořadatel v blízkosti konferenčního sálu. Snídaně individuální – možnost objednání v ubytovacím zařízení.

Ubytování:

Včas přihlášeným bude zajištěno v místě konání konference v cenové relaci od 200,- do 500,- Kč.

Informace pro přednášející:

Maximální délka referátu je 15+5 minut (15 minut referát, 5 minut diskuse). Přihlášku referátu s krátkou anotací vystihující podstatu příspěvku nutno zaslat do 30. dubna 2012 na níže uvedenou e-mailovou adresu.

Přihlášky na konferenci, přihlášky příspěvků, dotazy:

Mgr. Miloš Buroň, NPÚ ú.o.p. v Josefově, Okružní 418, 551 02 Jaroměř - Josefov, tel.: 724 663 659

e-mail: zacler-prihlasky@seznam.cz

